

СХВАЛЕНО

педагогічною радою
КУ Сумська гімназія №1 м. Суми
Протокол № 1 від 30.08. 2021 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ № 65-ОД від 30.08.2021

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ
ДОБРОЧЕСНІСТЬ УЧАСНИКІВ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
В КУ СУМСЬКА ГІМНАЗІЯ №1
М. СУМИ**

Положення про академічну доброчесність учасників освітнього процесу

1.ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про дотримання академічної доброчесності (далі - Положення) в КУ Сумська гімназія №1 м. Суми (далі - заклад) встановлює норми та правила етичної поведінки у відносинах між представниками шкільної спільноти (учасниками освітнього процесу та співробітниками) під час виконання ними своїх обов'язків.

1.2. Положення розроблено на основі Конституції України, Конвенції ООН «Про права дитини» (1989), Законів України «Про освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», «Про видавничу справу», Цивільного кодексу України, Статуту закладу освіти, Правил внутрішнього розпорядку, колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України.

1.3. Метою даного Положення є формування в закладі системи демократичних відносин, високих професійних стандартів в сфері діяльності закладу (освітній, науковій, виховній), розвиток корпоративної культури, забезпечення академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі, підвищення довіри до результатів навчання, а також зростання авторитету гімназії.

1.4. Дія Положення поширюється на всіх учасників освітнього процесу (педагогічних працівників, здобувачів освіти та їх батьків чи осіб, які їх замінюють) та співробітників закладу.

1.5. Педагогічні працівники, усвідомлюючи свою відповідальність за неналежне виконання посадових обов'язків, формування сприятливого освітнього середовища та мікроклімату в колективі для забезпечення результативності освітнього процесу, розвитку інтелектуального, особистісного потенціалу, підвищення престижу закладу, зобов'язуються виконувати норми даного Положення.

1.6. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі **права**:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;

- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції або до суду.

1.7. У закладі створено комісію з питань дотримання академічної доброчесності в складі: Валюх К. М., заступника директора з НВР, Котенко Ю.Л., голови профспілки, Ключової О.М., учителя української мови і літератури, Марченко О.С., учителя англійської мови, Зленко Н.Н., матері учня 3 (7) класу Зленка Артема, Змислі Артема, учня 10-Б класу, президента учнівського самоврядування.

2. ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. **Академічна доброчесність** - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

2.2. Порушеннями академічної доброчесності згідно ст.42 п.4 Закону України «Про освіту» вважається:

- академічний плагіат;
- академічне шахрайство;
- виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних робіт, досліджень);
- порушення методики виконання досліджень;
- академічна фальсифікація та фабрикація - публікація вигаданих результатів досліджень, будь-яких даних з питань освітнього процесу;
- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів;
- академічний обман;
- академічне хабарництво;
- конфлікт інтересів;
- приватний інтерес;
- службова недбалість;
- зловживання впливом.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань. Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень. Перевірці на академічний плагіат підлягають: навчальні (доповіді, реферати тощо), науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти уроків та виховних заходів, що готуються до друку, рукописи статей, тези доповідей, які надсилаються до редакцій фахових

видань). Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють заступники директора з навчально-виховної роботи.

Форми академічного плагіату:

- використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;
- цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;
- спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел;
- представлення в якості власного твору (есе, дослідницької роботи, творчого проекту, тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду/послугу чи соціальні зв'язки.

Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу змістом яких є:

- посилання на джерела, які не використовувалися в роботі;
- використання під час контрольних робіт заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- списування - використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;
- повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної тощо);
- повторна публікація своїх наукових результатів;
- складання іспиту іншою особою.

Академічний обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Академічне хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі. У свою чергу неправомірна вигода – це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Конфліктінтересів – наявність в особи приватного інтересу у сфері, у якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень або вчинення чи невчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистими, сімейними, дружніми чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому

числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Службова недбалість – невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

Зловживання впливом – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

2.3. Академічна доброчесність впроваджується через систему принципів: законності, професіоналізму, чесності, взаємоповаги, ввічливості, справедливості, відповідальності, прозорості, толерантності.

2.4. Кожен член шкільної спільноти наділений правом вільно обирати свою громадянську позицію, яка проголошується відкрито при обговоренні рішень та внутрішніх документів.

2.5. Офіційне висвітлення діяльності закладу та напрямів його розвитку може здійснювати директор гімназії або особа за його дорученням.

2.6. У разі, якщо відбулося розповсюдження інформації, яка є неправдивою, особа, яка до цього причетна, має зробити все можливе, щоб спростувати викривлену інформацію, зменшити обсяг завданої шкоди.

3.ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Академічна доброчесність забезпечується усіма співробітниками та учасниками освітнього процесу гімназії шляхом:

- уникнення провокування дій, пов'язаних з корупційними правопорушеннями; запобігання корупції, хабарництву;
- дотримання Конвенції ООН «Про права дитини», норм Конституції України, Законів України, Статуту гімназії та Правил внутрішнього розпорядку;
- утвердження позитивного іміджу закладу освіти, утвердження його традицій;
- дотримання етичних норм спілкування на засадах партнерства, взаємоповаги, толерантності стосунків;
- збереження, поліпшення та раціонального використання навчально-матеріальної бази гімназії;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики;
- посилення на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм про авторські права;

- надання правдивої інформації про методики і результати власної освітньої діяльності;
- об'єктивне й неупереджене оцінювання результатів навчання (набуття компетентностей);
- надання якісних освітніх послуг із використанням у практичній професійній діяльності інноваційних здобутків у галузі освіти;
- відповідальності за порушення академічної доброчесності.

3.2. Педагогічними працівниками шляхом:

- якісного, вчасного та результативного виконання своїх функціональних обов'язків;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку, трудової дисципліни, корпоративної етики;
- обов'язкової присутності, активної участі на засіданнях педагогічної ради та колегіальної відповідальності за прийняті управлінські рішення;
- незалежності професійної діяльності від політичних партій, громадських і релігійних організацій;
- підвищення своєї кваліфікації шляхом саморозвитку і самовдосконалення, а також вчасного проходження відповідно до вимог законодавства курсової підготовки;
- дотримання правил посилення на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт, тощо.
- надання якісних освітніх послуг з використанням у практичній професійній діяльності інноваційних здобутків у галузі освіти;
- об'єктивного й неупередженого оцінювання результатів навчання здобувачів освіти;
- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами загальної середньої освіти;
- інформування здобувачів освіти про типові порушення академічної доброчесності та види відповідальності за її порушення.
- нерозголошення конфіденційної інформації, інформації з обмеженим доступом та інших видів інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян.

3.3. Здобувачами загальної середньої освіти шляхом:

- поваги до педагогічних працівників;
- поваги честі і гідності інших осіб, навіть якщо їх погляди відрізняються від власних переконань;
- присутності на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- самостійного виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- подання на оцінювання лише самостійно виконаної роботи, що не є заповненою або переробленою з іншої, виконаної третіми особами;

- використання у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірених і достовірних джерел інформації та грамотного посилання на них;
- неприпустимості пропонування хабара за отримання будь-яких переваг у навчальній або дослідницькій діяльності, у тому числі з метою зміни отриманої академічної оцінки.

3.4. Батьками здобувачів загальної середньої освіти або особами, які їх замінюють, шляхом:

- виховання в дітей поваги до гідності, прав, свобод і законних інтересів однокласників, учнів інших класів, учителів та інших людей;
- виховання відповідального ставлення до власного фізичного та психічного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля, формування навичок здорового способу життя;
- формування в дитини культури життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді, а також таких загальнолюдських цінностей, як справедливість, патріотизм, гуманізм, толерантність, працелюбство;
- виховання поваги до державної мови та державних символів України, усвідомлення необхідності дотримуватися Конституції та законів України, Статуту гімназії, правил внутрішнього розпорядку;
- сприяння виконанню дитиною освітньої програми та досягнення дитиною передбачених нею результатів навчання, самостійного виконання нею навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання.

3.5. Неприйнятним для всіх учасників шкільної спільноти є:

- навмисне перешкоджання навчальній чи трудовій діяльності членів спільноти;
- участь у будь-якій діяльності, що пов'язана з обманом, нечесністю; підробка та використання документів;
- перевищення повноважень, що передбачені посадовими інструкціями, контрактами;
- використання мобільних телефонів під час навчальних занять, нарад або офіційних заходів;
- уживання наркотичних речовин, алкогольних напоїв, паління, у тому числі й електронних сигарет, поява в стані алкогольного, наркотичного та токсичного сп'яніння;
- пронесення зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть зашкодити здоров'ю та життю людини.

4. ЗАХОДИ З ПОПЕРЕДЖЕННЯ, ВИЯВЛЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТІВ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням під розписку після ознайомлення із правилами внутрішнього розпорядку закладу.

4.2. Положення доводиться до батьківської громади на конференції, а також оприлюднюється на сайті закладу.

4.3. Заступник директора гімназії, який відповідає за методичну роботу:

- забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з педагогічними працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня;
- використовує у своїй діяльності (рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання) та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

4.4. Педагогічні працівники в процесі своєї освітньої діяльності дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу з учнями щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилення на джерела інформації, списування, тощо).

5. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Для педагогічних працівників:

- відмова у встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічного звання;
- позбавлення раніше встановленої категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади.

5.2. Для здобувачів освіти:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту);
- позбавлення наданих закладом освітніх пільг з оплати навчання.

ВИДИ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.3. Види академічної відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначають спеціальні закони та внутрішнє Положення.

<i>Порушення академічної доброчесності</i>	<i>Суб'єкти порушення</i>	<i>Обставини та умови порушення академічної доброчесності</i>	<i>Наслідки і форма відповідальності</i>	<i>Орган/ посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності</i>
Списування	Здобувачі освіти	Самостійні роботи; поточні контрольні роботи; контрольні зрізи знань	Повторне проходження оцінювання Термін- 1 тиждень	Педагогічна рада закладу
		-іспит (ДПА); -моніторинги якості знань	Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА в закладі. Незарахування результатів	Педагогічна рада закладу
		-Етап (шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів, змагань	Позбавлення отриманих із порушеннями академічної доброчесності призових місць на учнівських змаганнях, турнірах, олімпіадах,	Оргкомітет, журі

			конкурсах	
Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів освіти	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання усні відповіді; домашні роботи; контрольні роботи; лабораторні та практичні роботи; -ДПА, заліки, олімпіади та конкурсні роботи, захист МАНівських робіт	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань	Пед. рада закладу, атестаційні комісії (шкільна, міська)
Обман Фальсифікація Плагіат Фабрикація	Педагогічні працівники як автори	Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками	У випадку встановлення порушень такого порядку: а) спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання	Педагогічна рада закладу, атестаційні комісії (шкільна, міська)

			<p>Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;</p> <p>б) у разі встановлення в атестаційний період фактів списування здобувачами освіти під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів</p>	
Хабарництво	Учасники освітнього процесу	Надання або отримання учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання чи отримання коштів, майна,	Надання освітніх послуг за певну незаконну винагороду матеріального чи нематеріального характеру	Залежно від розміру, об'єму може призначати ся судом I інстанції

		<p>послуг, пільг, чи будь-яких інших благ матеріально-го або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі</p>		
--	--	--	--	--

6. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1. Комісія з питань академічної доброчесності (далі – Комісія) – це незалежний орган, що діє у гімназії з метою забезпечення моніторингу дотримання членами шкільної спільноти морально-етичних та правових норм цього Положення.

6.2. Склад комісії становить 5 осіб, які є моральними авторитетами закладу освіти упродовж тривалої педагогічної діяльності. У випадку необхідності до складу комісії залучаються інші представники шкільної спільноти, які володіють необхідними знаннями щодо предмету розгляду і можуть підтвердити або спростувати наявність порушення.

До складу Комісії входять представники Піклувальної Ради гімназії, учнівського самоврядування та педагогічного колективу.

Склад комісії затверджується рішенням педагогічної ради.

Голова, заступник голови та секретар Комісії обираються з числа осіб, що входять до неї.

Голова веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо.

За відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник.

Секретар Комісії здійснює повноваження щодо ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо.

Термін повноважень Комісії – 1 рік. Звітування – 2 рази на рік.

6.3. Комісія має такі повноваження:

- виявляти та встановлювати факти порушення академічної доброчесності учасників освітнього процесу гімназії;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності серед учасників освітнього процесу;
- готувати пропозиції, надавати рекомендації та консультації щодо підвищення ефективності упровадження принципів академічної доброчесності в освітню діяльність гімназії;
- отримувати і розглядати заяви за умови, якщо вони носять не анонімний характер, щодо порушення академічної доброчесності учасників освітнього процесу гімназії;
- залучати до своєї роботи експертів з відповідних галузей, а також використовувати технічні і програмні засоби для встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- доводити результати розгляду заяв щодо порушення академічної доброчесності довідома директора гімназії для подальшого реагування.

6.4. Свої повноваження Комісія здійснює за умови, що кількість її членів, присутніх на засіданні, складатиме не менше, ніж дві третини її складу.

6.5. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні членів Комісії. У разі рівного розподілу голосів, голос голови Комісії є вирішальним.

6.6. За результатами засідання Комісії складається протокол. Який підписує голова (в разі його відсутності – заступник) та секретар.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Рішення про встановлення факту порушення педагогічним працівником академічної доброчесності та визначення виду академічної відповідальності приймає педагогічна рада за участю працівника та/або його законного представника. За одне порушення може бути застосовано лише один із видів академічної відповідальності.

7.2. Рішення про академічну відповідальність учнів приймає педагогічний працівник, який виявив порушення академічної доброчесності, або педагогічна рада закладу освіти відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти.

7.3. Рішення про притягнення до академічної відповідальності може бути оскаржене у порядку, визначеному положенням про внутрішню систему забезпечення якості освіти закладу освіти.

7.4. Учасники освітнього процесу мають знати Положення про академічну доброчесність. Незнання або нерозуміння норм цього Положення не є

виправданням неетичної поведінки. Гімназія забезпечує публічний доступ до тексту Положення через власний офіційний сайт.

7.5. Положення про академічну доброчесність КУ Сумська гімназія №1 м. Суми затверджується педагогічною радою закладу та вводиться в дію наказом директора.

7.6. Зміни та доповнення до Положення можуть бути внесені будь-яким учасником освітнього процесу за поданням до педагогічної ради гімназії та вводяться в дію наказом директора гімназії.